

Tevhid ile bütün eşyayı, Vâhid-i Ehad'e isnad etmediğin takdirde...

İ'lem eyyühe'l-aziz! Tevhid ile bütün eşyayı, Vâhid-i Ehad'e isnad etmediğin takdirde, âlemde bulunan bütün efradın mazhar oldukları tecelliyat-ı İlahiye adedince ilahları kabul etmek mecburiyetindesin. Evet, gözünü şemsden yumduğun ve timsalleriyle irtibatını kestiğin zaman timsallerine ma'kes olan şeylerin adedince hakiki şemslerin vücudunu kabul etmeye mecbur olursun.

Üstadımızın bu dersi, "Tevhid" hakikatının aklen tek mantıklı yol olduğunu, aksi takdirde insanın imkânsız ve hurafelerle dolu bir yola gireceğini harika bir temsil ile anlatır.

Buradaki temel mantık şudur: **Eğer her şeyi bir tek merkeze bağlamazsan, her bir şeye o merkezin özelliklerini vermek zorunda kalırsın.**

Gelin, bu derin hakikati verdiği "Güneş" örneği ve diğer misallerle açalım:

1. Güneş ve Aynalar Temsili (Metindeki Asıl Misal)

Metinde geçen "Gözünü şemsden (güneşten) yummak" ifadesi, tevhidin en berrak delilidir.

Tevhid Bakışı: Gökyüzünde bir tek güneş vardır. Yeryüzündeki milyonlarca cam parçasında, su damlasında ve aynada görünen ışık, ısı ve renkler o tek güneşin yansımasıdır. Bu durumda "Işık birdir, kaynağı da o tek güneştir" dersiniz. İşiniz çok kolaylaşır.

Şirk/İnkâr Bakışı: Eğer gökyüzündeki o tek güneşi inkâr ederseniz veya aynalardaki ışığın ondan geldiğini kabul etmezseniz; o zaman her bir küçük aynanın, her bir su damlasının **kendi içinde hakiki, bağımsız bir güneşe** sahip olduğunu kabul etmek zorunda kalırsınız.

Sonuç: Bir tek güneşi kabul etmemek için, dünya üzerindeki su damlaları adedince (milyarlarca) güneşi kabul etme mecburiyeti doğar. Bu ise akıl dışıdır.

2. Fabrika ve Elektrik Misali

Bir fabrikayı düşünün. İçerisinde binlerce lamba yanıyor ve yüzlerce devasa makine çalışıyor.

Tevhid Yolu: "Bu fabrika tek bir elektrik merkezine (şebekeye) bağlıdır" dersiniz, her şeyin çalışmasını o tek merkeze isnad edersiniz.

Diğer Yol: Eğer o merkezi şebekeyi inkar ederseniz, her bir küçük ampulün ve her bir makinenin **kendi içinde bir elektrik santrali** barındırdığını, enerjisini kendi ürettiğini iddia etmeniz gerekir. Yani bir santrali kabul etmemek için, cihaz sayısı kadar binlerce küçük santrali kabul etme komikliğine düşersiniz.

3. Bir Tabur Asker ve Emir-Komuta Misali

Bir meydanda binlerce askerin aynı anda “Arş!” emriyle hareket ettiğini, aynı anda yemek yiyip aynı anda yatıp kalktığını görüyorsunuz.

Tevhid Yolu: “Bunların bir komutanı var, emir ondan geliyor” dersiniz. Bir tek komutan bin askeri kolayca yönetir.

Diğer Yol: Eğer o komutanı inkar ederseniz, o bin askerin her birinin kendi başına birer dahi, birer strateji uzmanı ve birbirleriyle gizlice anlaşmış birer komutan olduğunu kabul etmeniz gerekir. Bir komutanın varlığını reddetmek, bin tane asker-komutan kabul etmeyi gerektirir.

4. Biyolojik Tasarım: Hücredeki Yazılım

Vücudumuzdaki trilyonlarca hücre, birbirine uyumlu bir şekilde çalışarak bizi hayatta tutuyor.

Tevhid Yolu: “Bu hücreleri Yaratan ve idare eden tek bir İlim ve Kudret sahibi (Vâhid-i Ehad) vardır” dersiniz, bütün o karmaşık sistem tek bir elden çıktığı için kolaylaşır.

Diğer Yol: Eğer bunu bir tek yaratıcıya vermezseniz, her bir şuursuz atomun içinde o koca vücudu bilecek kadar devasa bir ilim, o sistemi kuracak kadar sonsuz bir kudret ve her bir atomun birbirine hükmedecek bir ilahlık vasfı olduğunu kabul etmek zorunda kalırsınız.

Eğer her şeyi **Vâhid-i Ehad**'e (Bir ve Tek olana) vermezsen, “her şeyi ilah” kabul etmek zorunda kalırsın. Çünkü o şeyin üzerinde görünen harika sanatın, o şeyin kendi malı olduğunu söylemek; o cansız, şuursuz maddeye ilahlık vasfı yüklemek demektir.

Tevhid yolu, “Bir”i kabul ederek sonsuz karmaşadan kurtulma yoludur.

5. Bir Ağacın İnşası vs. Bir Meyve

Tevhid Yolu: Bir elmanın içine o ağacın bütün genetik kodlarını (fihristesini) yerleştiren zat için, o kodların açılıp bir ağaç haline gelmesi sadece bir “Ol” emrine bakar. Meyveyi yapan, ağacı da o suhuletle (kolaylıkla) yapar.

Şirk Yolu: Eğer bir elmanın oluşumu sadece kör kuvvetlere verilse; o elmanın vitaminini, kokusunu ve şekerini tam kıvamında toplamak için ağacın bütün hücrelerinin birer mühendis gibi çalışması gerekir. Bu durumda bir meyveyi yapmak, bir ağacı sıfırdan inşa etmek kadar zor bir mühendislik harikası haline gelir.

6. Bir Nevin (Türün) Terbiyesi vs. Bir Fert

Tevhid Yolu: Bütün karınca nevinin (türünü) aynı programla rızıklandıran ve sevk eden kudret için, bir tek karıncayı beslemek ile yeryüzündeki tüm karıncaları beslemek arasında hiçbir müşkülât yoktur. Kanun birdir, uygulama geneldir.

Şirk Yolu: Eğer bir karıncanın hayatı tesadüflere veya sebeplere verilse; o karıncanın rızık bulması, düşmanlarından korunması ve neslini devam ettirmesi için bütün bir türün sahip olduğu zekâ ve savunma mekanizmalarının o tek ferdin içinde bağımsız olarak bulunması gerekir. Bir ferdi yaşatmak, bütün bir türü sıfırdan terbiye etmek kadar imkânsız bir hal alır.

7. Tevhid Bakışı: Çiçek Misali

Bir bahçede milyonlarca çiçek açıyor. Renkler farklı, kokular farklı ama sistem aynı. Dersin ki: "Bu sanat bir tek sanatkâra aittir." Her şey anlam kazanır.

Şirk/İnkâr Bakışı: Eğer bunu kabul etmezsen, her çiçek için ayrı bir sanatkâr, her renk için ayrı bir planlayıcı kabul etmen gerekir.

Sonuç: Bir tek sanatkârı kabul etmemek için, milyonlarca sanatkâr kabul etmek zorunda kalırsın. Bu ise açık bir çelişkidir.

Genel Netice

Tevhid: Bir'i kabul edersin her şey açıklanır. Şirk/İnkâr: Bir'i reddedersin her şey kadar güç, irade ve ilah kabul etmek zorunda kalırsın.

Bir'i kabul etmek kolaydır. Çokları kabul etmek imkânsızdır.

İşte bu hakikatten dolayı, Üstadımız son derece veciz ve sarsıcı bir kaideyi şöyle ifade eder:

"Vahdette vücub derecesinde bir suhulet, bir kolaylık; şirkte ise imtina derecesinde bir suubet ve müşkülât vardır." İkinci Şua

Yani bir şeyi tek bir Zât'a vermek, aklın ve mantığın kabul edeceği en kolay yoldur. Çünkü birlikte sistem sadeleşir, açıklama kolaylaşır, her şey yerli yerine oturur. Fakat o birliği inkâr edip işi sebeplere ve çokluğa dağıttığında, mesele çözülmez; aksine içinden çıkılmaz bir hâl alır. Her şey için ayrı bir güç, ayrı bir irade, ayrı bir ilah kabul etmek gerekir ki bu, aklın kaldıramayacağı bir yük ve imkânsızlık derecesinde bir zorluktur.

□ PDF indir